

Lahti

KIVI-dialogit - lisää dialogia Kivimaan kouluun!

Dialogisuuden lisäämisen ja vahvistamisen kehittämistyötä Kivimaalla
lukuvuonna 2022- 2023

3.10.2023

KIVI-dialogien kehittämisprosessin vaiheet lyhykäisyydessään

Dialogisuuden tarpeen ja potentiaalin tunnistaminen & dialogimenetelmän valinta

Idean edelleen kehittäminen ja prosessin edistäminen Kivimaan koulun sisällä ja verkostojen avulla

Aikuisyhteisön dialogikokemusten ja dialogiosaamisen vahvistaminen työyhteisödialogeissa

Dialogia oppilaille – pilottidialogista koko ikäluokkaa osallistaviin luokkatasodialogeihin

Oppilaiden dialogiosaamisen syventäminen seiskaluokkalaisten Erätaukokoulutuksessa – mukaan myös muita kouluja

Dialogisuus alkaa elää itsenäisemmin kouluarjessa sekä osaamisena että konkreettisena toimintana

Miksi Kivimaalle tarvitaan lisää dialogia?

Ilmeisten syiden nelikettä!

Miksi Kivimaan kouluun tarvitaan lisää dialogia?

Kouluarjen ikuisuuskysymykset

Miten vahvistaa oppilaiden osallisuutta ja kuulluksi tulemistä?

Miten vahvistaa aitoa kohtaamista - oppilaiden välillä, oppilaiden ja aikuisten välillä ja aikuisten välillä?

Miten vahvistaa yhteisöllistä opiskeluhuoltotyötä entistä vaikuttavamaksi?

Miten edistää koko yhteisön hyvinvointia?

Olemassa olevan osaamisen vahvistaminen

Kivimaan rekrytointeja on toteutettu ryhmähaastatteluina dialogin keinoin muutaman vuoden ajan.

Kivimaalla toimitaan tiimeissä, joita luotsaavat Tiimimestarikoulutuksen käyneet tiimivalmentajat. Dialogi on tiimivalmentamisen ytimessä

Monet tiimivalmentajat käyttävät dialogia myös oppilasryhmissään

Dialogia on hyödynnetty rekryhaastattelujen ryhmäosuudessa

Dialogisuus edistää kunnioittavaa työ- ja koulukulttuuria arjessa

Konfliktit

Isossa yhteisössä konfliktit ovat jokapäiväisiä.

Kivimaalla käytetään konfliktien ratkaisussa Verso- ja Resto-sovittelua, joiden keskiössä on kuulluksi tuleminen ja sovittelukeskustelun tukeminen.

Sovitteluosaamista ei kuitenkaan ole Kivimaalla kaikilla -> dialogiosaaminen tuottaa samalla myös taitoa ennaltaehkäistä konflikteja.

Opetussuunnitelma, Lahden dialogipainotus ja yhteiskunnan tarpeet

Ops velvoittaa dialogisuuteen.

Lahdessa halutaan edistää dialogia: Erätaukoverkostossa ja Lahdessa on järjestetty mm. useita Skidialogeja.

Dialogisuus, keskustelutaidot tunnetaidot ja näkökulmaottokyky näyttävät erityisen tärkeitä tulevaisuustaidoilta nykyisessä yhteiskunnan ja globaalin maailman kehityksessä.

Dialogia rekryjen
ryhmähaastattelussa

Dialogi on aika vaikeaa – Miten ihmeessä sitä käydään peruskoulussa?

Erätauko-menetelmä tarjoaa selkeän raamin ja
sablun

Dialogisuuden edistämisen työkaluksi valittiin Erätauko-menetelmä, koska

- se tarjoaa dialogille selkeän rakenteen, joka tukee sekä keskustelun osallistujia että helpottaa keskustelun fasilitaattoria luotsaamaan keskustelua
- Erätaukomalliin kuuluu kaikille osallistujille dialogin alussa kerrottavat keskustelun pelisäännöt
- Lahdessa oli jo paljon kokemusta ja osaamista Erätauko-menetelmän käytöstä
- Lue lisää: [Erätauko - Jotta Suomesta tulisi maailman parhaiten keskusteleva kansa \(eratauko.fi\)](https://eratauko.fi)

Lahti

Miten dialogit osaksi kouluarkea?

Ensin koulun aikuisten täytyy ymmärtää, mitä dialogi on:
Syntyy Kivimaan työyhteisödialogit

3.10.2023

Ensin koulun aikuisten täytyy ymmärtää, mitä dialogi on

Aikuisyhteisön Kivi-dialogien tavoitteena oli oppia Erätaukodialogin periaatteet ja kulku sekä käydä dialogia aidosti merkityksellisistä aiheista

- Ensimmäinen aikuisten KIVI-dialogi 2.11.2022 ulkopuolisten fasilitaattoreiden avulla
 - Dialogin aiheena työhyvinvointi
 - Dialogi ideoitiin yhdessä Petra Larvuksen kanssa, Petra kirjoitti dialogin juoksutuksen muille fasilitaattoreille
 - Aikuisyhteisö jaettiin neljään dialogipiiriin, yhteensä osallistujia oli n. 90. Keskustelulle varattiin aikaa 90 minuuttia
 - Dialogia fasilitoivat Lahden Erätaukoverkoston jäsenet Minna Ahonen, Emma Marjamäki, Petra Larvus ja Markku Ukkonen
 - Aiheesta käydyn dialogin lisäksi osallistujille avattiin erätaukodialogin vaihteita ja periaatteita.
- Toinen aikuisten KIVI-dialogi 8.2.2023 omin voimin
 - Dialogin aiheena ”kurinpalautus” – keskustelimme, miten voisimme edistää kouluyhteisön hyvinvointia
 - Dialogijuoksutus ideoitiin yhdessä rehtorin, apulaisrehtorin ja koulun laatuvaikuttajien kanssa, he myös fasilitoivat dialogin jälleen neljälle dialogiryhmälle. Yhteensä osallistujia oli n. 90.
- Kolmas aikuisten KIVI-dialogi 2.10.2023 johtotiimin jäsenten vetämänä
 - Dialogissa pohditaan, mitä ovat koulussa, elämässä ja ihmissuhteissa tarvittavat perustaidot ja mihin koulussa tulisi keskittyä.

Tulevaisuuden
muistelu
työyhteisödialogissa.

Parit porisevat
Erätaukomallin
mukaisesti.

Oivalluksia työyhteisödialogeissa

Voin aina keksiä jonkin uudenlaisen tavan toimia tilanteissa

Dialogisuus on avain parempaan työ- ja mielenterveyteen

On tärkeää olla samassa veneessä ja soutaa samaan suuntaan. Kapteenin, perämiehen ja koko miehistön.

Parempi tulevaisuus on mahdollista. Dialogi on alku.

Monet asiat, joilla voimme parantaa kouluyhteisöä, lähtevät lopulta aika pienistä teoista. Paljon toistoa, sinnikkyyttä ja johdonmukaisuutta tarvitaan päivittäiseen toimintaan sekä kohtaamistilanteisiin.

Jaksa näyttää esimerkkiä vaihdosta toiseen.

Kukaan ei toimi omalla tavallaan syyttä.

Tämä keskustelu on antanut juuri sitä iloa ja valoa arkeen, mitä kaipaan.

Lahti

Mutta miten saamme oppilaat käymään dialogia?

Täytyy harjoitella lisää:

Järjestetään oppilaiden ja aikuisten pilottidialogi

3.10.2023

Järjestetään oppilaiden ja aikuisten yhteinen pilottidialogi 19.12.2022

- Dialogin aiheeksi valitaan kohtaaminen ja vuorovaikutus Kivimaalla
- Dialogiin kutsutaan mukaan oppilaita eri luokilta ja henkilökuntaa eri tehtävistä
- Dialogi suunnitellaan ja fasilitoidaan opiskeluhuoltoryhmässä

Oivalluksia pilottidialogissa

Aikuisten ja nuorten
toiveet samanlaista:
kohdataan
kunnioittavaksi.

Hyvä kun muistelee
niitä hyviä asioita mitä
on tapahtunut.

Vastataan ystävällisesti.
Kuunnellaan mitä
toinen sanoo, eikä
ignoorata.
Kunnioittaminen on
tosi tärkeää, ja auttaa
kaikessa
keskustelussa.

Aito tunne, että
tulee kuulluksi.

Me tarvitaan toinen
toisiamme ja jokaista
palaa tarvitaan, että peli
on ehjä.

Kohtaamiset
vaikuttavat mielialaan.

Vuorovaikutus-
tilanteita on
paljon

Hymy on tärkeä.

Lahti

Dialogihan toimii – Miten osallistamme kaikki oppilaat?

Opiskeluhuoltoryhmä käärii hihansa:
Dialogi viedään luokkiin kaikille oppilaille

3.10.2023

Luokkatasodialogit – tavoitteena osallistaa dialogiin kaikki oppilaat

- Keväällä 2023 Kivimaan opiskeluhuoltoryhmä fasilitoi dialogit lähes kaikille luokka-asteille, mikä kosketti n. 700 oppilasta.
- Dialogien aiheena on **kohtaaminen ja vuorovaikutus** Kivimaalla
- Dialogeja järjestetään kahdella tavalla:
 - Luokkatason luokkarakenne rikotaan ja oppilaat sekoitetaan eri dialogiryhmiin
 - Dialogit käydään oman luokan kesken
- Luokkatason omat aikuiset osallistuvat dialogeihin tasavertaisina keskustelijoina.
- Opiskeluhuoltoryhmän aikuisten kanssa käydyissä reflektiokeskusteluissa on noussut esille seuraavia huomioita:
 - Keskustelutaito on taito, jota pitää harjoitella. Joillakin sitä on jo paljon, jotkut taas tarvitsevat paljon harjoitusta.
 - Ryhmän kaikki jännitteet näkyvät dialogin syntymisessä ja sujumisessa. Keskustelu sujuu turvallisessa ryhmässä. -> Keskustelu tarvitsee turvallisuutta, toisaalta turvallisuutta syntyy keskustelussa.
 - Aluksi dialogien aiheiden on syytä olla helppoja ja turvallisia.

Oivalluksia luokkatasodialogeissa

Oli tylsä tunti ja mun selkä melkein murtui, ei pahalla, oli outoa, kun vaan puhuttiin.

Sitä että se vaatii rohkeutta kertoa omat tunteet mutta se tuntuu myös hyvältä.

Se, kun toinen sanoi, että on väsynyt ja minäkin tajusin, että olen väsynyt. Ja se kun puhuttiin aivojen muuttamisesta, keksin, ettei me olla robotteja.

Samastuin.

Voisi vaihtaa kuulumisia pihalla, vaikka ei tuntisikaan. Silloin tutustuisi.

Tajuun nyt, että asioista keskustellessa rohkaistuu.

Keskustelu sai mut ehkä just miettimään että miten omat luokkalaiset haluisivat kaiken ja kaikkien toimivan ja mitä mieltä ne on asioista.

Se on hyvä, että kaikki sai sanoa ja että kukaan ei mulkoillu ilkeesti toiselle, kun se kerto mielipiteen.

Lahti

Miten voisimme vahvistaa oppilasryhmien dialogiosaamista ryhmän sisällä? Entä miten lisätään oppilaiden toimijuutta dialogissa?

Voisiko oppilaita kouluttaa dialogien vertaisfasilitaattoreiksi?
Verkostot avuksi ja tuumasta toimeen!

3.10.2023

Lahden koulujen seiskaluokkalaista koulutettiin dialogien vertaisfasilitaattoreiksi keväällä 2023

- Oppilaiden dialogitaitoja ja myös osallisuutta dialogien rakentamisessa haluttiin vahvistaa
- Kivimaalla syntyi idea oppilaiden kouluttamisesta dialogien vertaisfasilitaattoreiksi
 - Tavoitteena oli vahvistaa oppilasryhmien dialogiosaamista ryhmän sisällä ja osallistaa oppilaita vielä aktiivisemmin dialogien rakentajiksi
 - Sopivaksi ikäryhmäksi valittiin seiskaluokkalaisten
- Idean pallottelussa ja eteenpäin viemisessä hyödynnettiin verkostoja
 - Ensin asiaa palloteltiin yhdessä Perusopetuspalveluiden asiantuntija Petra Larvuksen kanssa
 - Sen jälkeen mukaan viemään ajatusta eteenpäin pyydettiin Dialogiakatemian Janne Kareinen
 - Varsinaista koulutusta suunniteltiin yhdessä Lahden Petra Larvuksen ja Olli Toivosen sekä Erätaukosäätiön Jonna Similän kanssa.
 - Erätaukosäätiö lähti mukaan myös koulutuksen toteutukseen ja Jonna Similä ja Olli Toivonen vetivät lopulliset koulutuspäivät.
- Koulutukseen kutsuttiin mukaan myös Lahden kaikki yhtenäiskoulut ja lopulta osallistujia koulutuksessa oli kolmesta Lahden koulusta
- Tämän kuluvan lukuvuoden 2023–2024 aikana suunnitellaan, mitä oppeja koulutuksesta jäi ja miten sen kanssa jatketaan. Tavoitteena on, että voisimme Kivimaalla kouluttaa itse oppilaitamme dialogien vertaisfasilitaattorin rooliin.

Pohdintoja ja havaintoja oppilaiden koulutuksesta

- Nuoruusiän kehityksen kuuluvat asiat (nolous, epävarmuus, itsekeskeisyys, empatiavaje jne.) voivat estää dialogin syntyä
- Koulutukseen osallistuneiden nuorten puheenvuoroissa ja olemisessa vaikutti koko ajan olevan läsnä huoli siitä, mitä muut ajattelevat.
- Voiko dialogitaitoja kuitenkin kehittää niin, että dialogi ei ole niin kovin sidoksissa persoonaan?
- -> Tätä ainakin ops ja yhteiskunta koululta odottaa
- Dialogin metataitojen oppiminen pitäisi pystyä liittämään nuoren oman elämään
- Nuoren käytös saattaa viestittää hyvin erilaista suhtautumista dialogiin kuin miten nuori toisessa hetkessä kuvaa omaa kokemustaan dialogista
- Vaikka ensimmäisessä vaiheessa hyödynnettiin ulkopuolisia kouluttajia, tulevaisuudessa oppilaiden koulutus voisi olla hedelmällisempää oman koulun sisällä: oppilastuntemus, oman koulun tarpeet, mahdollisuudet ohjata toimintaa formaalin koulutuksen ulkopuolella jne.

Lahti

Miten dialogi on alkanut elää Kivimaalla?

Onko vuoden kehittämistyö tuottanut hedelmää?

3.10.2023

Kyllä! Dialogiosaaminen on lisääntynyt ja arjen tilanteisiin on tullut lisää dialogia

- Kasiluokkien luokanohjaajat ottivat omatoimisesti dialogisuuden työkalukseen kasiluokkien vanhempainiltaan helmikuussa 2023 -> vanhemmat istuivat illassa dialogipiirissä ja keskustelut olivat hyviä.
- Vanhempainyhdistys ja oppilaat käyvät dialogia koulun avoimien ovien päivässä MOK-viikolla 20.10.2023
- Yhteisöllisen opiskeluhuollon väki osaa vetää Erätaukodialogeja ja tukea dialogisuutta osana arjen työkalupakkia
- Koko henkilöstö tietää, miten käydään dialogia Erätauko-menetelmällä
- Työyhteisödialogista on tullut tavanomainen toimintatapa ja sille varataan aikaa YS-kalenterissa
- Syksyllä 2023 dialogia on käytetty työkaluna luokanopettajien ja luokanohjaajien vetämillä luokkatunneilla
- Seiskaluokkien ryhmätyksissä Isorannan leirikeskuksessa on käyty luokkadiologeja tasa-arvoisesta kohtelusta.
- Opiskeluhuoltoryhmä haluaa säilyttää dialogin työkaluna luokkatapaamisissa
- Oppilaspalaverit ja erityisesti konfliktien sovittelut ovat hyvin dialogisia -> henkilökunnalla on varsin jaettu näkemys siitä, millaista keskustelua yritetään tukea

KIITOS kehittämistyömme mahdollistaneet

Petra Larvus

Minna Ahonen, Emma Marjamäki ja Markku Ukkonen

Olli Toivonen, Jonna Similä (Erätaukosäätiö), Janne Kareinen (Dialogiakatemia)

Kivimaan upeat oppilaat, henkilökunta ja huoltajat!

An aerial photograph of a lush green forest. A small, dark body of water is visible in the upper left quadrant, with a narrow wooden bridge crossing it. The forest is dense with various shades of green, indicating different types of trees and vegetation. The lighting suggests a sunny day, with some areas of the forest appearing brighter than others.

***”Parempi
tulevaisuus on
mahdollista.
Dialogi on alku.”***

-Henkilökunnan jäsenen oivallus KIVI-dialogin jälkeen-